

การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร
ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในภาคกลาง

นางพรทิพย์ ทองอยู่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

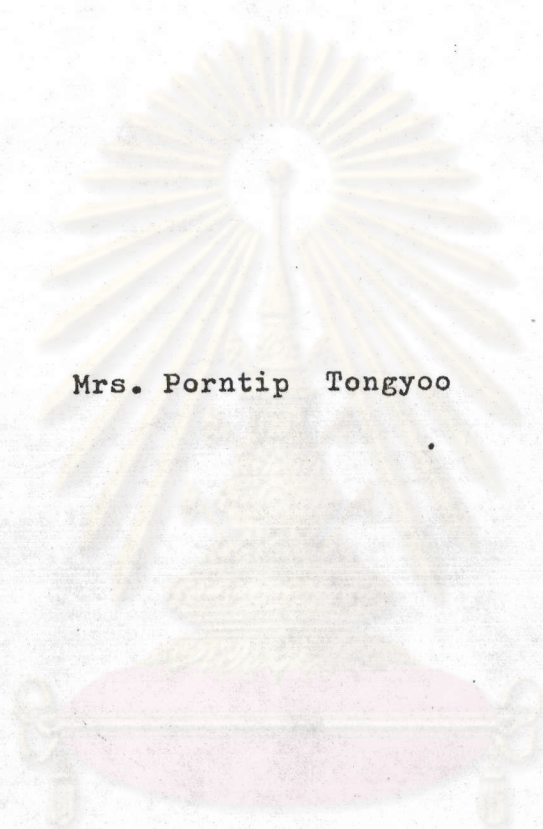
ISBN 974 - 576 - 663 - 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15479

1493 2162 104

UTILIZATION OF MICROCOMPUTER IN EDUCATIONAL
MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM OF THE OFFICE
OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION
IN THE CENTRAL REGION

Mrs. Porntip Tongyoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate University

1989

พรทิพย์ ทองอยู่ : การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในภาคกลาง (UTILIZATION OF MICROCOMPUTER IN EDUCATIONAL MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN THE CENTRAL REGION) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์, 198 หน้า.

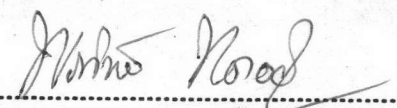

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์และปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในภาคกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนั้น ผู้บริหารงานมีความรู้ในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เพียง 4 คน ส่วนบุคลากรมีความรู้ในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ทุกคน เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดส่วนใหญ่อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีและมีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพียง 8 จังหวัดที่มีห้องปฏิบัติการการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดมีการจัดทำแบบฟอร์มขึ้นใช้เองและใช้แบบฟอร์มที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด มีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพียง 4 จังหวัดที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามกำหนดเวลาและมีจำนวน 10 จังหวัดที่มีการสอบถามข้อมูลก่อนเก็บรักษา ยังไม่มีการจัดกระทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพราะใช้ข้อมูลที่จัดเก็บเมื่อ 10 มิถุนายนของทุกปี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เกินกว่าครึ่งหนึ่งมีการจัดทำโปรแกรมการประมวลผลข้อมูลเพื่อใช้ในงานต่าง ๆ

ปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่พบมากอยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ไม่มีตำแหน่งรับผิดชอบงานการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอล่าช้า การกำหนดระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูลน้อยเกินไป และมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

PORNTIP TONGYOO : UTILIZATION OF MICROCOMPUTER IN EDUCATIONAL
MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION IN THE CENTRAL REGION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.
EKACHAI KESOOKPUN, 198 PP.

The purposes of this study were to study the utilization of
microcomputer and problems in utilization of microcomputer in educational
management information system of the office of Provincial Primary Education
in the Central Region.

The findings indicated that with regards to the utilization of
microcomputer in educational management information system of the Office of
Provincial Primary Education only four administrators could operate the
microcomputer while every staff member could. Most of microcomputers installed
in the Office of Provincial Primary Education were in good condition and well
equiped whereas only eight Provincial Primary Education Offices had provided
specific microcomputer operation rooms. Every Provincial Primary Education
Office had prepared forms for their own used together with forms which prepared
by the National Primary Education Commission. The findings further showed
that only four Provincial Primary Education Offices could collect data within
period of time required and ten Provincial Primary Education Offices had their
data verifying prior to recording.

Data recorded were based upon the state of June 10th of every year
and more than a half of Provincial Primary Education Offices had utilized
data through various programs.

With regards to problems in utilization of microcomputer in the
Office of Provincial Primary Education the findings revealed that most of the
problems occurred at the data collecting stage by which problems were in
specific position for microcomputer operation were lacked, insufficient time
for data collection, submission of data from educational district offices
were late, and insufficient amount of personal.

ภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา.....
สาขาวิชาบริหารการศึกษาศึกษา.....
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา
แนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้
ด้วยความซาบซึ้งอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเมธ วัชรชัยสุรพล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนาวรรณ
จันทร์คนไพบูลย์ ดร.ผ่องศรี ลิ้มชัยชนะ และคุณฤดีวัลย์ ศิริมังคลานนท์ ที่กรุณา
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแนะนำในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณ คณะอาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน และนิสิตสาขาวิชา
บริหารการศึกษา รุ่นที่ 25 ทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและแนะนำให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณเข้มซ้อย ไทรรัตน์ และคุณเสงี่ยม จิตจันทร์เพ็ญ ที่ช่วยใน
การพิมพ์วิทยานิพนธ์ให้เป็นรูปเล่ม

ขอขอบคุณ ท่านผู้บริหารงานและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับการใช้ไมโคร-
คอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ในภาคกลาง ที่กรุณาเสียสละเวลาให้สัมภาษณ์

ขอขอบคุณและขอใจ คุณโกวิทย์ ทองอยู่ และ เด็กชายเกียรติพงศ์ ทองอยู่
ที่ช่วยบริการช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการจัดทำวิทยานิพนธ์

พรทิพย์ ทองอยู่

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	10
วิธีดำเนินการวิจัย	12
การเสนอรายงานการวิจัย	15
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และความจำเป็นในการ ใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร..	16
ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ	20
ความสำคัญของระบบข้อมูล และสารสนเทศ	22
ระบบสารสนเทศที่ใช้ในองค์การ	25
แหล่งข้อมูล และสารสนเทศ	27
คุณสมบัติของสารสนเทศ	30
กระบวนการที่ใช้ในการจัดกระทำระบบสารสนเทศ	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	บทบาทของคอมพิวเตอร์ในการพัฒนาระบบสารสนเทศ	39
	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารงานด้านการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ	40
	การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสำนักงานคณะ- กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	42
	วัตถุประสงค์	43
	เป้าหมาย	44
	การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	45
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
3	วิธีดำเนินการวิจัย	59
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	59
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	59
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
	การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	62
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวและความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบ สารสนเทศ	65
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์คำร้อยละเกี่ยวกับการใช้ไมโคร- คอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศ	76
	ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบ สารสนเทศ	136

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	150
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	150
	วิธีดำเนินการวิจัย	150
	สรุปผลการวิจัย	157
	อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	161
	ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลงานการวิจัยไปใช้	169
	บรรณานุกรม	172
	ภาคผนวก	176
	ประวัติผู้เขียน	198

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงสถานภาพของผู้บริหารงานและบุคลากร	66
2	แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ในระบบสารสนเทศ	68
3	แสดงเกี่ยวกับระดับความสามารถในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ในระบบสารสนเทศ	69
4	แสดงเกี่ยวกับวิธีการที่ได้รับความรู้ในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ..	71
5	แสดงความต้องการเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ ไมโครคอมพิวเตอร์	73
6	แสดงเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการเข้ารับการอบรม	74
7	แสดงการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	76
8	แสดงวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล	77
9	แสดงบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์โดยตรง.	79
10	แสดงการเตรียมบุคลากรให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ไมโคร- คอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศ	80
11	แสดงห้องปฏิบัติการโดยเฉพาะของการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์	81
12	แสดงสาขาที่ไม่มีห้องปฏิบัติการ ไมโครคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ ...	82
13	แสดงการสำรวจความต้องการใช้สารสนเทศจากผู้ใช้	83
14	แสดงวิธีการสำรวจความต้องการใช้สารสนเทศจากผู้ใช้	84
15	แสดงสาขาที่ไม่มีการสำรวจความต้องการใช้สารสนเทศจากผู้ใช้..	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	แสดงการใช้แบบฟอร์มในเ้าจุบันของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด	87
17	แสดงเหตุผลที่จัดทำแบบฟอร์มขึ้นใช้เอง	88
18	แสดงการคำนึงถึงผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ที่ต้องการใช้ข้อมูล เมื่อจัดทำแบบฟอร์มเอง	90
19	แสดงเหตุผลที่ใช้แบบฟอร์มตามที่สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด	92
20	แสดงการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานการประถม- ศึกษาอำเภอ	93
21	แสดงสาเหตุของการเก็บข้อมูลไม่ได้ตามกำหนดเวลา	94
22	แสดงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ทันตามกำหนดเวลา	95
23	แสดงการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลที่เก็บรวบรวม ได้	96
24	แสดงวิธีการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของข้อมูลที่เก็บ รวบรวมได้	97
25	แสดงการจำแนกหมวดหมู่ข้อมูล	98
26	แสดงประเภทของข้อมูลที่จำแนกหมวดหมู่	99
27	แสดงการคัดเลือกข้อมูลเพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์	101
28	แสดงสาเหตุที่ไม่มีการคัดเลือกข้อมูลเพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์..	102
29	แสดงวิธีการคัดเลือกข้อมูลเพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	แสดงจำนวนบุคลากรในการป้อนข้อมูล	104
31	แสดงคุณภาพของบุคลากรที่ป้อนข้อมูล	105
32	แสดงการดำเนินการแก้ไขในเรื่องบุคลากรป้อนข้อมูล	106
33	แสดงสภาพของเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	107
34	แสดงการตรวจสอบข้อมูลที่ป้อนเก็บไว้ในหน่วยความจำสำรองแล้ว.	108
35	แสดงวิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ป้อนเข้าหน่วยความจำสำรองแล้ว ..	109
36	แสดงเหตุผลที่ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลที่ป้อนเข้าหน่วยความจำแล้ว.	110
37	แสดงวิธีการติดตามผลการรวบรวมข้อมูลที่ส่งมาป้อนเข้าเครื่อง- ไมโครคอมพิวเตอร์	111
38	แสดงการสอบถามข้อมูลก่อนที่จะเก็บรักษาข้อมูล	112
39	แสดงวิธีการสอบถามข้อมูลก่อนที่จะเก็บรักษา	113
40	แสดงผู้สอบถามข้อมูลที่จะเก็บรักษา	114
41	แสดงเหตุผลที่ไม่มีการสอบถามข้อมูลก่อนเก็บรักษาอีกครั้งหนึ่ง ...	115
42	แสดงวิธีการเก็บรักษาข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้	116
43	แสดงการจักรกระทำข้อมูล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล	118
44	แสดงเหตุผลที่ไม่ได้จักรกระทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	119
45	แสดงวิธีการจักรกระทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	120
46	แสดงการจัดทำโปรแกรมการประมวลผลข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในงาน ต่าง ๆ	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
47	แสดงคุณภาพการใช้งานของโปรแกรมที่จัดทำขึ้น	123
48	แสดงเหตุผลที่ไม่ได้จัดทำโปรแกรมการประมวลผลขั้นนี้ใช้	124
49	แสดงหน่วยงานที่นำข้อมูลมาให้ทำการวิเคราะห์ประมวลผล หรือใช้ ประโยชน์จากข้อมูลในระบบสารสนเทศมากที่สุด	125
50	แสดงวิธีการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศให้กับผู้ต้องการใช้	127
51	แสดงความเพียงพอต่อการใช้งานของเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ใน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	130
52	แสดงจำนวนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่ต้องการเพิ่ม	131
53	แสดงเหตุผลที่ต้องการเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพิ่ม	132
54	แสดงการบันทึกสถิติการขอรับบริการด้านข้อมูลและสารสนเทศ	133
55	แสดงเหตุผลที่ไม่ได้บันทึกการขอรับบริการด้านข้อมูลและสารสนเทศ.	134
56	แสดงวิธีการบันทึกสถิติการขอรับบริการด้านข้อมูลและสารสนเทศ ..	135
57	แสดงสภาพปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศเพื่อการ บริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในขั้นตอนการเก็บ รวบรวมข้อมูล	137
58	แสดงปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรให้มีหน้าที่รับผิดชอบการใช้ ไมโครคอมพิวเตอร์	139
59	แสดงปัญหาการจัดเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ไมโครคอมพิวเตอร์	141
60	แสดงปัญหาการกำหนดระยะเวลาการจักเก็บข้อมูล	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
61	แสดงปัญหาการรวบรวมแบบฟอร์มที่ส่งมาจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	143
62	แสดงปัญหาการตรวจสอบข้อมูลที่จัดเก็บมาได้	144
63	แสดงปัญหาการดำเนินการป้อนข้อมูลเข้าเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	146
64	แสดงสภาพปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในขั้นตอนการเก็บรักษาข้อมูล	147
65	แสดงสภาพปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในขั้นตอนการประมวลผลข้อมูล	148
66	แสดงสภาพปัญหาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในขั้นตอนการนำเสนอข้อมูล	149

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย